2.5. Salâ

Arapça "dua" mânasına gelen salâ (salât), Hz. Muhammed'e dua amacıyla okunan naattır. Aynı zamanda Müslümanları bayram ve Cuma namazına çağırmak, kandilleri duyurmak veya bazı yerlerde cenaze için kılınacak namazı dost, akraba ve komşulara haber vermek amacıyla okunan salatuselamdır. Cami musikisi formları arasında yer alan ve sözleri Arapça olan salâlar okundukları yer ve zamana göre sabah salâsı, cenaze salâsı, cuma ve bayram salâsı, salât-ı ümmiyye gibi adlarla anılır. Bu salâlar tıpkı ezan gibi minarelerden bazen tek bazen de iki müezzin tarafından okunur. İki müezzinin okuduğu salâya "çifte salâ" adı verilir.[16]

Cuma salâsı cuma günleri, ezandan bir müddet önce cuma namazı vaktinin yaklaştığını hatırlatmak amacıyla okunur. Bayram için de bazı bölgelerde namaz öncesi aynı şekilde salâ okunmaktadır. Sabah salâsı, cuma sabahları ile Ramazan ve Kurban Bayramı günleri sabah namazı ezanından önce okunan salâdır.[17]

Günümüzde cenazenin kaldırılacağı vakit namazından bir veya yarım saat önce salâ okunmaktadır. Ayrıca bir vefat haberini insanlara duyurmak için de salâ okunması gelenek hâline gelmiştir. Perşembe geceleri yatsı ezanından önce bazı bölgelerde salâ okunduğu da görülmektedir.

BİLGİ KUTUSU

Salânın sözleri:	
اَلصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللهِ	Salât ve selam senin üzerine olsun ey Allah'ın elçisi
اَلصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حَبِيبَ اللهِ	Salât ve selam senin üzerine olsun ey Allah'ın sevgilisi
اَلصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَيْرَ خَلْقِ اللهِ	Salât ve selam senin üzerine olsun ey yaratılmışların en hayırlısı
اَلصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ	Salât ve selam senin üzerine olsun ey alemlere rahmet
اَلصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَاتَمَ النَّبِيِّينَ	Salât ve selam senin üzerine olsun ey peygamberlerin sonuncusu
اَلصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَ الْاَوَّلِينَ وَالْاٰخِرِينَ	Salât ve selam senin üzerine olsun ey öncekilerin ve sonrakilerin efendisi
وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ	Bütün peygamberlere selam olsun
وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ	Hamd alemlerin rabbi olan Allah'adır

16 Yılmaz Öztuna, Büyük Türk Musikisi Ansiklopedisi, c. 2, s. 257.
17 Suphi Ezgi, Nazarî-Amelî Türk Musikisi, c. 3, s. 63.